

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház. I. emelet.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Szini idény után.

Elcsöndesedett a „Bárány szálló” környéke, elvonultak a szintársulat tagjai, elvonult a káprázatos, fényes világ, mely a szemlélőket elkápráztatta és mi visszaestünk a prózába. A természet örök törvényei szerint a hatásra elkövetkezett az ellenhatás és most, hogy elmúltak a mulatozás, a szellemi szórakozás órái, kezdünk beszámolni magunknak a 30 napos szini idényről.

Baja — és 34 előadásos idény (a délutáni előadásokat is bele számítva) egy kicsit túlságosan rövid saion, amelylyel nem vagyunk, nem lehetünk megelégedve. Jól tudjuk, hogy túlságosan hosszú idényt Baja nem bír el, de 8—10 hétre barátságos hajlékot tud és akar adni a színészetnek a bajai színházat kedvelő és szintársulatot pártoló közönség.

Mert a közönségre nem volt és nem is lehet panasza az igazgatónak. A lefolyt 34 előadásból alig volt 2—3, amelyet nem nézett volna nagy közönség és igen sokszor zsúfolásig telt meg a ház.

Ha a direktor meg lehetett elégedve és meg is volt elégedve a közönséggel, annál több panasza van a jó közönségnek. Az ígért darabokból nem került színre: Pesti nők, Loute, Nők barátja, Bacsányi, Örök törvény, Csokonai Vitéz Mihály, Nero anyja, IV. László, Daniseffek, jobbára drámák és vigjátékok, de adott a nem ígért darabok közül 8-at, legnagyobb részét énekes darabot. Összesen 19 operett, 4 bohózat, 4 vigjáték, 4 dráma és 3 népszínmű előadás volt. Ilyen műsor nem azt jelenti, hogy a színigazgató és a társulat eszményi czélok felé törekszik,

de a nemzeti szempontok és a klasszicitás után való törekvés sem érezhető ki belőle.

A társulatról az az általános benyomásunk, hogy nem a szabadkai társulat. A mi véleményünk az, hogy Szabadkán lesz a társulatnak szerelmes színésze és elsőrangú coloratur énekesnője is. Mert bár elismerjük, hogy a jelenlegi coloratur énekesnő egy év óta hangban és énekelni tudásban megismosodott, de beszélni és játszani éppenséggel nem tud. Hiányzik egy szalon komikus is, mert eddig csak tenor és basszuffó és egy burleszk komikus van, de a tavalyi salonkomikust nem pótolták. Szívesen elismerjük, hogy a társulat nem egy tagja megismosodott egy év óta, hogy a soubrette szerepkör úgy a vigjátékban mint az operetemben jól be van töltve, csak azt sajnáljuk, hogy egyes szereplőkkel alig ismerkedhettünk meg, olyan egyoldalú volt a műsor.

A mi az előadások niveauját illeti, károsnak tartjuk, hogy minden darabot azon egy személy rendezte, minek következtében a darabok bármilyen válfajúak voltak is, egyféle formában jelentkeztek. Nem hiszünk az univerzális zsenik létezésében és a színészek fejlődésére hasznosnak véljük, ha több rendező működik és többféle izlés — jó izlés — érvényesül úgy a darabok előadásában, mint a színészek játékában.

A közönség, a szintársulat, a műsor és rendezés taglalása után szólnunk kell színházunkról is, vagyis arról, ami nincs. Valóban csodálni való, hogy a közönség a színházba el mer menni. Nem akarjuk a közönséget ijeszteni, nem is akarunk rémképeket a falra festeni, de elszörnyűködünk, ha eszünkbe

jut, hogy csak vaklármá is felzavarhatja a közönséget. *Nem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy tulajdonképen fegyelmű vizsgálat és büntetés alá kell vonni mindazokat, akik engedélyt adnak, hogy a „Bárány” szállóban szini előadásokat tartsanak.* Valóban égető szükség van egy — bár kisebbszerű, — de valódi, igazi színházra, amely befogadja színházlátogató közönségünket, hogy ne adhasson az igazgató egy darabot három-négyszer.

Reméljük is, hogy a közeljövőben kapunk állandó színházat és abba jóra való szintársulatot, élénk műsorral.

* * *

E sorok irvák voltak, midőn f. hó 4-én este előadás közben tűzlármá ijeszttette fel a zsúfolásig megtelt színház közönségét. Bár a jelenlévőket megnyugtanni igyekeztek, mégis pánikszervű félelem terjedt el és az Isten különös irtalma óvott meg bennünket attól, hogy nem tömeges katasztrófával fejezték be Baján a szini idényt.

L. M.

Helybeli és vidéki hírek.

Rendkívüli közgyűlés. Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi november hó 9-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal; 1. Az igazoló választmány jelentése a legtöbb adót fizető bizottsági tagoknak az 1904. évre kiigazított névjegyzékéről. 2. Mocsányi Károly műépítésznek a kórház művezetőségéről történt lemondása és ezzel kapcsolatosan a városi tanácsnak előterjesztése a további művezetői teen-

TÁRCZA.

Csak egy szót.

A „BAJAI HIRLAP” TÁRCZÁJA.

Irta: Bodrogi Lajos.

(Folytatás.)

IV.

De ha az örvény fölött tánczó Franciaország királya egy pillanatig nem is gondolt az alkuvál, annál nagyobb súlylyal nehezedett az a szegény, magányos Mária Antoinette szívére.

Az udvar az ősz kezdete óta Compiègneben tartózkodott. Nagy ünnepek, pompás vadászatok voltak várhatók és a fiatal gyermekasszony szíve dobogott a boldogságtól, hogy itt, a szabad természet ölen, egészen magához lánczolhatja tartózkodó, hideg férjének a szívét, a kinek pedig olyan hűségesen engedelmeskedett.

Ellenségévé tette az egész akkor uralkodó Franciaországot engedelmissége miatt.

De jól esett egyenes, büszke Habsburg szívének is ez az engedelmisség. Am gyűlöljék a du Terray-ok, a Maupeauk, az Aiguillonok — fölkel még az ő napja is; éri, tudja, Adélaideék meg is mondták neki, hogy ő a jövő bosszujának a szimbóluma.

Elmerengett ezen a fényes, dicső jövőn, midőn az ajtónálló édesanyja követét jelenti be.

Nem a régi, nyájas, bizalmas Mercy lépett be, a királylányok mogorva társaságának élézes jövedlve derítője: az allig begombolt diplomata hajlott meg merev tartással a fiatal asszony előtt és szólt hideg, kimért hangon:

— Császári fenség, mint az anyacsászárnő megbízottja jelentem meg színe előtt . . .

— Nos, gróf, megijeszt, igazán rám ijeszt ezzel a hanggal. Mi hír Bécsből, csak nincs valami baj?

— Nincs, fenség, de lehetnek nagy és súlyos bajok. A Habsburgok és Bourbonok szövetsége

forog koczkán. Ő császári felsége megbízott, hogy ezt tudtára adjam a fenséges főherceggasszonynak. . .

— De hát, Istenem, ez politika, ehhez én nem értek, nem is akarok érteni.

— Éppen mert nem ért hozzá, kötelességem felvilágosítani, hogy úgy cselekszik éppen, mintha értene hozzá, de nagyon rosszul. Szomorú kötelességem tudtára adni, hogy a fenséges osztrák ház egész politikáját veszélyezteti a főherceggasszony magaviselete, modora.

— Gróf ur!

— Bocsánatot, fenség, a császárné véleménye szól belőlem. A császárné úgy tudja, hogy fenséged ismeri du Barry asszony helyzetét az udvarnál.

— Ah, ismerem; utálok és megvetem.

— Császárné ő felsége szintén ismeri és óhajta, hogy fenségednek tudomására hozzam: hogy ha a főherceggasszony nyilvános viselkedése azt akarja kifejezni, hogy ismeri du Barry asszony szerepét az udvarnál, úgy saját méltósága azt is megköveteli, hogy a királytól azt kívánja, tiltsa meg a kegyencznőnek, hogy fenséges köreiben még csak egyszer is megjelenjen. Ellenben, ha a főherceggasszony — a mint okosabb és illendőbb is — azt színeli, mintha nem ismerné a kegyencznő valóságos hivatását, akkor természetesen úgy kell vele bánnia, mint az udvar akármelyik bemutatott hölgyével: tüntetés és elfogultság nélkül; sőt ha alkalom kínálkozik rá, legalább egyszer, legalább egy szót, csak egy szót, hozzá is kell intézni. Ez ő felségének, a császárnénak a véleménye; az *egy szó* pedig államainak és népeinek legfontosabb érdeke.

— Köszönöm, gróf ur, az üzenet átadását. Én jó osztrák nő és engedelmes leány vagyok. Teljesíteni fogom fenséges anyámnak parancsolatát. Úgy adjon az Isten hozzá erőt nekem, mint a hogy meg akarom cselekedni.

— Tehát már holnap, a vadászat után való estély alkalmával.

— Jó, tehát már holnap.

Az udvar másnap szokatlan jelenetnek volt a tanuja. Az öreg király a vadászaton maga mellé ültette unokája feleségét és kimondhatatlan jöved-

vel beczégette. Richelieu, Maupeau, Aiguillon aggódva néztek az idilli jelenetel, mikor a király térdére ültette a nagy, széles hintóban „kis unokáját” és édes, csintalan szavakkal tudakozódott házias élete boldogságáról, apró örömeiről, kis bánatairól.

— Úgy látszik, a vén bolond mégis csak belészeregette az osztrák szövetségbe, szólt az új külügyminiszter nagy kedvetlenül Richelieuhöz. Így hat bizonyos, hogy háborunk lesz Porosz- és Oroszországgal.

Igy értesült az új külügyminiszter királyi ura titkát — és az osztrák politika igazi czélateit.

A „vén bolond” pedig a vadászatot követő estén ragyogó szemekkel várta az alku béréit. Gúnyos pillantásokkal kísérte szegény három vén leánya erőködéseit, hogy távol tartassák a dauphin nejét a veszedelmes Armidától — és biztatta erősen du Barry-t, menjen csak bátran a dauphine elé.

— Most, most, l'Ange, sugta a fülébe; most egy kicsit elfordult tőle a három öreg sárkány.

A kegyencznő előre lépett. A király a játékasztal mögött szemlélte a bekövetkező jelenetet. Mária Antoinette is érezte, hogy most következik a döntő pillanat, melynek föl kell aldoznia szemérme büszkeségét, férjének gerjedezi kezdő szerelmét — és a mint a kegyencznő mind előbbre jött, reszketve fordult Mercyhez.

— Nem birom, gróf ur, nem birom!

— Bátorasz fenséges asszonyom. Kezdje el tournéeját Cossé-Brissac, Chaulnes hercegnőökön — és úgy forduljon a kegyencznő felé, a ki addig közelükbe ér. Aztán csak egy szót, egy nyájas bieczenést.

A főhercegnő megindult a gyötrelmes utra. Nyájas mosolylyal fogadja Cossé-Brissac, Chaulnes asszonyok mély meghajlását. Már-már megfordul, hogy a boldogon mosolygó kegyencznő arcába tekintsen, a midőn hirtelen elsapad, Adélaidehöz fut, a ki már inti is hangos kiáltással:

— Menjünk, menjünk gyermekek, mert a király még Viktóriához is betekint.

A megszegyenített kegyencznő kövé mered-

dők biztosítása tárgyában. 3. Szatmár-Németi és Pozsony sz. kir. városok közönségének átírata a harmadik évüket kiszolgált katonák visszatartása ellen az országgyűlés képviselőházához intézett feliratuknak pártolása iránt. 4. Szedeg és Kolozsvár sz. kir. városok közönségének átírata a magyar nemzeti követelmények megvalósítása érdekében az országgyűlés képviselőházához intézett feliratuknak pártolása iránt. 5. Heves vármegye közönségének átírata a nemzet alkotmányának megőrzését célzó tárgyakban az országgyűlés képviselőházához intézett feliratuknak pártolása iránt.

Dr. Reich Aladár inkompatibilitása. Városunk országgyűlési képviselője ellen nemrég összeférhetlenségi esetet jelentettek be, melyet azonban a képviselőház bizottsága, mint tárgyalant elvetett. Daniel Gábor elnök a f. hó 6-iki képviselőházi ülésen jelentette be ezt a Háznak.

Egy bajai földink előléptetése. Dr. Hüttl Gusztáv Kassán allomásozó főhadnagy hadbíró — bajai földink — százados hadbíróvá lépett elő.

Egyházi kinevezések. A kalocsai érseki hatóság dr. Kostóli Antal ujmiséit Kunbajára káplánnak nevezte ki, Raich Balázs káplánt pedig Dunokról Szántóvára helyezte át.

A bajai I. nőegylet kérelme. A bajai I. nőegylet elnöksége ezúton kéri az egyesület jövővét és pártfogót, hogy a szegény gyermekek felruházására szánt bármennyű adományait szíveskedjenek legkedvezőbb f. évi november hó 15-éig az egylet elnökehez dr. Hegedűs Aladárné urnőhöz eljuttatni. — Egyszersmind tudatja a közönséggel, hogy kisdudóvját Szt. Antal-utca, 2. szám alatt a Vojnits-házban megnyitotta.

Lakásváltóztatás. Dr. Marton Jenő ezredorvos lakását a Haynald és Türr István-utca sarkán levő házba helyezte át.

Közgyűlés. A gyüm. egylet f. hó 8-án d. é. 11 órakor tartja ez évi közgyűlését a városi székház 2. sz. termében, a melyre az egyesület minden tagját meghívja az Egyesület elnöksége. A gyűlés tárgyai: titkári jelentés, zárszámadás, vagyonkimutatás és a költségvetés felett való határozás, végül a pénztárnok választás.

Uj egyesület van Baján alakulóban, melynek az állat-, különösen pedig a madárvédelem volna a feladata.

Halálozás. Kugler Nándor volt városi számíttartó és ny. honvédhuszár századost, ki évek óta elartott súlyos betegség után f. hó 3-án hunyt el, szerdán helyették örök nyugalomra a városi tanács két század katonára és sok közönség részvétele mellett. Nyugodjék békében.

Halálozás. Özv. Rockenstein Nándorné szül. Breitenberger Mária urnő m. hó 29-én életének 73-ik évében, hosszu szenvedés után elhunyt. Halálát gyermekein és számos rokonain kívül siratja veje Szűcs Ferenc helybeli városi tanácsnok. Temetése m. hó 30-án ment végbe nagy közönség részvétele mellett.

ten marad helyén. Szemébe könnyek gyűlnek; keserű, fájdalmas és nem haragos, bosszus könnyek. Mert hiszen a szíve nem rossz ennek a szépséges, ostobácska asszonynak, a ki nem is sejtji, hogy az ő megszégyenítése talán egy országot mentett meg.

Mert XV. Lajos szemei haragtól villámlanak, a mint mondja Aiguillonnak:

— Kár volt visszahívunk Dumouriez Krakóból. Legyen készen, hogy a jövő héten újra oda induljon — de ágyukkal.

V.

Fájdalom, a jövő héten sem Dumouriez nem indult, sem az ágyuk nem indultak.

De indult a nagy császárné szigorú levele, a mely hangzott a következőképpen:

„Meglehet győződve, leányom, legkevésbé sincs szüksésem arra, hogy akárki is leczkét adjon nekem a tisztesség és a becsület tudományából. Elhíheted hát nekem, hogy tartózkodásod és aggodalmid igazán nevelések. Miért félsz beszélni a királylyal, a legjobb nagyatyáival, vagy azszal, a kivel ő óhajlja, hogy beszélj? Hiszen elég, ha azt mondod neki: jó napot, vagy egy szót mondasz neki a ruhájaról. És ilyen csekélység annyit . . . grimaszba kerül? Annyira mások rabságába kerülél hát, hogy sem az eszedre, sem a kötelességre nem hallgatsz többé? Hogy is merted megtagadni az engedelmességet azok után, a miket Mercy nevemben követelt és a miket a király jóságá tőled elvárt? Mit is hozhatsz fel magavisoleled mentésére? Semmit. Du Barry-t ugy kellett volna nézned, mint az udvar akármelyik hölgyét, mert te neked nem szabad a király bírójának lenned. Te első alattvalója vagy királyodnak, jó példával tartozol az udvarnak és udvaroncoknak. Más, ha alávaló bizalmasságot követelnének tőled. Ezt sem én, se más nem kívánhatnók; de egy közönyös szó, egy kis égard — nem az illető hölgy kedvéért, hanem nagyatyád, uralkodód, jótevőd kedvéért! — Jól tudom, hogy Adélaide környezete vezet. Hát az én tanácsaim, gyöngédségem nem érnek annyit, mint ez a környezet?

Elhunyt plébános. Válics János tb. kanonok, madarasi plébános és aranyíves áldozár életének 83-ik, áldozárságának 59-ik s plébános tisztségének 41-ik évében, hosszas szenvedés után, f. hó 3-án jobblétre szenderült. F. hó 5-én, csütörtökön, d. u. 3 órakor temették el a madarasi sírkertbe.

Uj főgimnáziumi igazgató. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kosztka György újvidéki kir. kath. főgimnáziumi tanárt kinevezte ugyanezen intézet igazgatójává.

A dunai személyhajózatok beszüntetése. A cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság helybeli ügynökségétől kapott értesítés szerint: Budapestről-Mohácsra f. hó 11-én, Mohácsról-Budapestre pedig f. hó 12-én indul az utolsó személyhajó.

Közlekedés. A „Magyar Folyam és Tengerhajózási r. t. közhírré teszi, hogy a Baja-apatini hajóárkatokat f. hó 20-án beszünteti.

Színészek Szegzárdon. Szabadhegyi Aladár színigazgató november hó 6-án kezdte meg társulatával Szegzárdon előadásait.

A madarak védelme érdekében többen kérdősködnek a teendők felől. A legszükségesebb tudni valókát im itt közöljük. A madárházakat ugy függesszük fel, hogy azok a lehetőségig szilárdan és függőlegesen álljanak, nyílask pedig délkeletnek vagy délnak legyen fordítva. Legjobb a házat valamely fa törzsére vagy erősebb ágára helyezni két csavar segítségével. Ahol attól lehet tartani, hogy macska férfékhöz hozzá, ott alácsa rózsát vagy tükés ágakat erősítünk, hogy a macska ne mehesen a madárházhoz. A ház legalkalmasabb magassága 3-4 méter. Minél sűrűbb ott a fa, a hová a madárházat helyezzük, annál kevésbé van a madár a ragadozók támadásának kitelve. A madárházak egymástól való távolsága legalább is 30—40 méter legyen. A kerek nyílask kisebb házat novembertől márcziusig az apróbb éneklők (czinkék, csuszák, fakuszok, kis harkályok, örvös légykapók, kerti rozsdafarkúak), míg a szögletes és nagyobb nyílask házakat novembertől április közepéig (a házi rozsdafarkúak, szürke légykapók, barázdabilletők) függesszük ki esetleg házakra is. A házikóba jó keves fűrészpórt is tenni. A nyílask felül álljon. A nyílask alatt fúrjunk egy kis lyukat, s erősítsünk ebbe egy ágaeskát, a hová a madár leszállhasson. Jó, ha a fészkek közelében etetőt helyezünk el, hogy itt a madarat télen, zord időben etethessük, Jó az is, ha az etető fedett, mert így nem éri a hó vagy szél. A szél ellen különösen kell a madárnak szánt táplálékot védeni. A táplálék lehet dió (feltörve), kendermag, napraforgómag, tökmag (feltörletlenül), zsir, fagygy. Az etetőt ablakunk elé is helyezhjük.

Uzsorakamatok. Egy ép oly gazdag, mint fukar budapesti magánzó nemrég megnyerte a 600.000 koronás főnyereményt. Hogy barátai és ismerősei ne vehessék „barátságát” igénybe, el akarta a nagy eseményt titkolni, azonban sajátos módon elárulta magát. Midőn ugyanis a hatalmas nyereményösszeget megkapta, elhatározta, hogy ezen alkalomból kifolyólag jótékonytájkot gyakorol

Igazán, édes anyádnak a szíve reped meg, ha visszagondolok arra, a mit tetél! . . .

A level kihiült a herceggasszony kezéből az asztalra és ugy sirt, a miért azt a nagy aszszonyt, azt a jó édes anyát megsértette.

Le is ült rögtön és irt.

Csak annyit.

„Kedves jó anyám!

Igazán, nagyon, nagyon rossz leányod voltam; de hidd el, hogy csak a magam ostoba fejére hallgattam és nem mások tanácsára (Igy védelmezte a „bünyösöket”; mert bünyösnek hitte most a dauphin, Adélaide-t, az egész világot). De megjavulok; esküszöm, hogy kimondom azt az egy szót — talán többet is. Bünbánó szegény leányod

Antoinette“.

* * *

1772 január elsejét írták, mikor azt az „egy szót” ki is mondta az osztrák főhercegnő. Újév napján fényes parádeban vonultak el az udvar összes hölgyei a francia trón örökösenek a neje előtt és a jövőendő francia királyné a daczos büszkeség mosolyával fogadta az előtte hajlongó uszályos, parókás, festett világ hödolatát.

Egyszerre csak közeledek, jobbról Mirepoix maréchal nejtől, balról Aiguillon hercegnőtől támogatva a „veres arcú asszony!” Hajh, nem veres képű már! Fehér az arcza, kisírtak a szemek. Igy tekint könyörögve a bűn a szelid ártatlanság, a gyálatat a büszke becsületesség felé, hogy bocsánatot kapjon, — feledést nyerjen.

És ime, az a szelid ártatlanság meginog, a büszke becsületesség elsapad és magas emelvényről mélyen lehajolva kimondja ezt az egy szót, — azt a több szót, a mit megígért:

— Ma nagyon sok ember van Versaillesben, mondja a guenonhoz fordulva.

És a boldog La guenon azt hiszi, hogy ezzel az „ily a bien du monde aujourd’hui à Versailles”-al megnyerte minden bünei bocsánatot.

és egy osztályorsjegyet vásárolván, elküldte ezt ajándékba egy vidéki árvaháznak. Régi szokásához hiven, nevét a sorsjegy hátára írta, bár ez alkalommal titokban akart jótékonytájkot gyakorolni. Mily nagy volt a bosszúsága az öreg zsigorinak, midőn néhány nap múlva az árvaház köszönő levelét megkapta és még inkább bántotta, midőn nemsokára Török A. és Tsa bankháza, — Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz. — értesítést vette, melyben örömmel tudatják, hogy a sorsjegy 60.000 koronát nyert. Igy történt meg ez alkalommal, hogy az árvaháznak az ajándék-sorsjegyért befektetett csekély tőke uszorakamatokat jövedelmezett, mely ellen a legszigorubb erkölcsbíróknak sem lehet kifogása.

Katonák ellenőrzési utószemléje. Honvédek: Szabadkán a gyalogsági laktányában november 20-án reggeli 8 órakor. — Közös hadseregbeliek: a zombori Ferencz József laktányában november 30-án reggeli 8 órakor.

Harc a gyermekért. Erdekes ügyben ítélkezett mult hó 27-én a bajai kir. járásbírószék, mint büntető bíróság. Zority István bikityi lakos, amint egy izben már megirtuk, külön válva él feleségétől, de gyermekét nem adta oda az asszonynak. Az anya mindent elkövetett, hogy gyermekét megkaphassa, de hiába. Nemrég az após Mándity István elment a gyermekért. Ebből nagy ribillió lett. Oda jött Mándity segítségére Babity Antal is, a szoronógatott apa segítségére pedig öcsöcs, Zority János, ki Babityot késével megszurta. Ezért a bíróság elítélte Zorityot 8 napi fogház elszenvésére és 20 korona pénz büntetésre.

Uj betegség. Kuba szigetén rendkívül hatalmas és titokzatos betegség kezd terjedni. A betegség emlékeztet a pestisre, de sokkal gyorsab lefolyású és sokkal biztosabban öl. A vész gyorsan terjed tovább és ma már a sziget egész déli részén pusztít.

Gabonaraktár Bácsföldváron. A Ferencz-csatorna részvénytársaság igazgatósága által életbe léptetett gabonaraktár intézménye a napokban lett a forgalomnak átadva és immár az öbécsei és bácsföldvári gazdak gabonájának értékesítését és Budapestre való szállítást megkezdte.

Difteritis Zomborban. A gyermekvilág ezen még mindig félelmes betegsége, ha nem is járványosan, de a szokottnál nagyobb mérvben lépett fel Zomborban. A betegség lokalizálására a hatóság a szükséges ellenőrző intézkedéseket megtette.

Tűzek. Szerdán f. hó 4-én este $\frac{1}{4}$ 11 órakor Risztics Koszta czukorkakészítő házának istálló-épülete ismeretlen okból kigyulladt és hamarosan lángot vetett. A tűz bevilágította a környeket és óriási ijedelmet okozott a színházban is, ahol az előadást abba kellett hagyni. A túzoltók megfélekeltek a tüzet, mielőtt a közeli épületekben és nevezetesen a nagyon erősen veszélyeztetett gimnasiunium épületben kárt tehetett volna. — Ugyaneznapi reggel $\frac{1}{2}$ 7 órakor Szent-Jánoson kigyulladt Kovács Pál házának teteje és elégett.

Nem nyerte meg.

Mert a bűnőknek irtózatoss logikájuk van.

Ennek a bűnnek, ennek a kierőszakolt, gyöngegből odadobott szónak, első következménye az lón, hogy Lasey tábornok és Eszterházy gróf még abban az esztendőben Lembergbe vonultak.

Egy ország ment veszendőbe egy szóért.

Második következménye meg az lett, hogy Mária Terézia írta alá Lengyelország felosztását és megjöndölte, hogy „sok könybe fog még kerülni ez az országrablás“.

Harmadik következménye, hogy a nagy császárné özintte könnyeinek nem hitt a világ. II. Frigyes rögtön meg is írta d'Alambertnek:

— Igaz, Katalin császárné is rabló, én is az vagyok. Csak azt szeretném tudni, hogyan intézte el az a szenteskedő császárné a maga dolgát a gyóntató atyjával?

És hosszu, hosszu esztendőkt multán, az igazságos jó Isten tudja, hanyadik következménye volt ennek az egy szónak: a gyöngegség és állhatatlanság bűnének az, hogy egy szep királynő feje a fűrészpóros kosárba hullt.

Vagy talán nem is ennek az egy bűnnek, hanem millió és millió áldozatnak, egy ország halálának volt engesztelő áldozata az a levágt fej? Milliók szenvedésének és milliók bűnének?

És hanyadik következménye volt ennek a szónak, ennek a hivalkodás és elvhajhászat következte egy-két szónak az a másik egy-két szó, a melyeket fázós deczemberi reggelen a hidegtől és a feleletől megkékült ajakkal mondott az a hajdan „vörös képű”, most hajh, olyan sápadt asszony? Mondta a guillotine gyors villogással hulló kese előtt a hóhérsnak, miközben gömbölyű, tágra nyílt szeméből csak ugy hullottak a nagy, fagyos, ostoba könnyek:

— Ah mester, még csak egy pillanatot!

„Csak egy szót!”

„Csak egy pillanatot!”

Milyen irtózatoss logikája ez a bűnőknek.

(Vége.)

Libalopás. Özv. Engelmann Illésné lakásának udvarából f. hó 1-én virradóra ismeretlen tettes 2 darab libát lopott. A nyomozást megindították.

Lopás. Marity Mihályné lakásából f. hó 1-én a zártlatlan szekrényből 216 kor. készpénzt elloptak. A tettesnek a rendőrség nyomában van.

A köszvény halála. A számtalan szer között, mely csúsz és köszvényes bántalmak ellen ajánlatik, legjobbnak és felülmulhatatlannak bizonyult a törvényesen védett Halápi-féle „Restaurator“, mert már rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhíti, hanem gyógyítja is, a nélkül, hogy nagy pénzbeli áldozatot igényelne, mert egy tubus ára csak 1 korona 60 fillér. Határozottan megérdemli nevét, mivel csodálatos rövid idő alatt a legsúlyosabb beteget is teljesen restaurálja. Készítője Halápi Frigyes gyógyszerész az „Apostol“-hoz Budapest, József-körút 64-ik szám.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Mindazon kedves tisztelőink és jóbarátainknak, kik felejthetetlen jó férjem elhalálása alkalmából részvétüket nyilvánították és illetve megboldogult férjem temetésén részt venni szívesek voltak, különösen a helyben állomásozó honvéd tiszti kar, a városi tisztviselői kar és az összes ismerőseink fogadják ezuton leghálásabb köszönetemet.

özv. Kugler Nándorné.

SZINHÁZ.

(Utolsó hét.) Október 31.

A svihákok, Ziehrer bájos operetteje került színpadra Miklós jutalomjátékául és ismét zsúfolt ház volt jelen. Az előadás a leggyengébbek közül való volt, annyira, hogy alig vártuk a végét. Talán sohasem toltuk úgy elének a vágy összehasonlítani a tavalyi erőket az ideikkel, a tavalyiak előnyére mint ezuttal. Fritz szerepében felejthetetlen nekünk a kedvenc disztíngvált Rátkai, Rudi szerepében Kállay Jolánka nyomába sem ér Bónis és Szigethy is sokkal jobb Wondracsek volt mint Ujvári. Gerlák (Berta) a tavalyinál temperamantumosabban énekelt és tánczolt. Némethné (Mimi) nem tudta elhítenni, hogy tánczosnő. Simon Mariska (Muki) snájdig hadnagy volt. Szabados Gizike (Anna) most is bájos volt és meglepően szépen énekelt. Boda Ferencz (Roland) nagyon szépen énekelt és élénken játszott. Németh (Gilka) kedvetlen volt ez este. Falussy (Fritz) iparkodott ugyan, de nem sok eredmény látszott. Ujváry (Wondracsek) és Sz. Nagy Kálmán (Krepelka) szintelen volt. Az énekkurok jól működtek.

November 1.

Délután **Bob herczeg,** zsúfolt ház, amely már együtt énekelt a szereplőkkel, ami a közönség figyelmének a jele. A szereplők azonban nem figyeltek a közönségre, hanem hangosan nevettek és privát beszélgetést folytattak a színpadon. Este **a falu rózsája,** Pintér Imre népszínműve „megelőzve minden vidéki színpadot“. Mi szívesen elengedtünk volna az elsőség dicsőségét, olyan hitvány a darab. Három óra hosszág tart annyit mese, amennyit 3 percz alatt el lehet mondani. A szereplők valóságos sysiphusi munkát végeztek, anélkül, hogy gyönyörködthetnek volna. Csak Áldor Juliska, e kitűnő népszínművének ért el tapsokat remek népdalival, Sipos Etelka egy pöttöm 4-5 éves kis leány igen ügyes beszélgetésével és Hegyesi ügyes játékával. A rendezés sokat segíthetett volna alapos kihuzásokkal, de nem tette. Ezt nem bocsátjuk meg. Közönség sokkal több, mint amennyit a darab megérdemelt.

November 2.

A bajusz került színpadra másodszer, Baróthy Antal jutalomjátékául. Hogy Baróthy, a jellemző színész miért kapja a Bajusz-t jutalomjátékául, az örök titok marad. A közönség nem évődött a rejtély megfejtésén, hanem teljesen megtöltötte a házat, sokat tapsolt és élvezte a pompás előadást.

November 3.

Németh Ignác, a társulat kitűnő karnagya jutalomjátékára **Casanova** ment másodszer zsúfolt ház előtt, amely a pompás előadásnak és a karmesternek sokat tapsolt.

November 4.

Gorkij **Éjjeli menedékhely** című, u. n. jelenetek a mélységből került színpadra nagyon élvezhető előadásban. Kár, hogy az utolsó pár jelenetet nem játszhatták végig, mert a közönség a támadt tüzlárna folytán elmenekült. A szereplők tudásuk javát mutatták be. Simon Mariska (Vaszilissza) hatalmasan interpretálta szerepét. Szabados (Natasza) a III. felvonás végén ért el zajos sikert. Olasz Klári (Nasztja) művészien játszott. Igen jók voltak Kovács Ilka (Anna) és L. Mihályfi Juliska (Kvasnya). A férfiak közül Gyulai Zsigmond (Egy színész) valódi grand art-tal játszott. Helyenként szinte elbűvölte a hallgatóságot. Németh János (egy báró) igazán finoman és jellemzően játszott és beszélt. Csiszér Kálmán (Sztatin) ma mutatta be, hogy művészi Sajnáljuk, hogy hamarabb nem tette. Ezt a szerepét megtanulta és áttanulmányozta. Baróthy (Luka) passzív szerepét is megtudta a darab központjában tartani, ami az ő érdeme. Hegyesi Gyula (Aljóska) rövid szerepben művészi kvalitásokat mutatott be. Ujvári (Bubnov) jó volt, mert discret volt. Tóth Antal (Michail) nem tudott szerepéből sokat csinálni. Konez, Kovács, Boda és Horváth apró szerepekben jók voltak. Falussy (Pepel) minden kritikán alul maradt. Szerepét nem érlette meg, és amikor ölni készült, akkor úgy pödörte a bajszát, mint a ficsur a sarki randevun. A rendezés mintaszerű, közönség zsúfolásig.

November 5.

Másodszer adták „Éjjeli menedékhely“-et az előbbihez hasonló szép előadásban. A tegnapi izgató tüzlárna következtében aránylag csak kevés közönség volt, amely sokszor adott tetszésének kifejezést.

Lengyel Manó.

A közönség köréből.

Postafőnökünk figyelmébe.

Közönségünk örömmel fogadta néhány évvel ezelőtt azt az újítást, hogy vasárnap délután nem kézbesítenek postát és a hírlapok 5 órakor a postahivatalban átvehetők. Sajnos, hogy ezen újítás csak részben vált be, mert a mostani rendeltenség mellett elmegy a kedve bárkinek is, hogy a postára menjen, vagy oda elküldjön. Ennek oka abban rejlik, hogy csak egy ablaknál adja ki a lapokat három kézbesítő, aminek következménye, hogy az egész közönség egy ablaknál tolong, nem tud szabadulni és óra számla kell hallgatnia ott a szemszedetett trágárságokat.

Kérjük a postahivatalunk főnökét, ki amennyiszor adta tanácsát adminisztratív képességének, rendelje el, hogy három ablaknál adjanak ki lapokat és jelezzék táblákkal, hol kaphatja meg az újságját egyik-másik városrészt. Jobban és gyorsabban végezhetik el dolgaikat a postakézbesítők és a közönség is hamarabb szabadul.

Baja, 1903. nov. 1-én.

Ujságolvasó.

Nyilttér.*)

A legjobb és legégszesegebb
ü d i t ő - i t a l,
amely mint asztali ital kőműs-n kedv-lí és borra, cognacka vagy növényi szörp-ekkel vegyítve kitűnő ízű vegyületet ad a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legítisztább egvényes
SZANYU-KUD

Itja a szomjat, hűsít és felfrísít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatásá ellen.

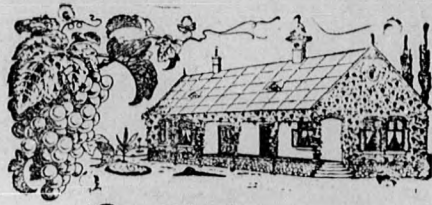
(*E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK

Magas jutalékkal felvétetnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására, az 1883. évi XXXI. t.-cz. alapján. Tőke és kezeltetés nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset.

Ajánlatok intézendők a „Szerenese Híradó“ kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest.



Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven ellájták házuikat az egész szőlőrés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megerem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalná az egyébre használható részekből. Ez a legháladáatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetük meg, aki ezimét egy levelezőlapon tudatja.

C z i m :

Érmelleki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhíd.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katasztrális holdanként, a földek becsértéke és valóságos forgalmi ára arányában 10 évtől 50 évig terjedő törlesztésre, különösen előnyös feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

SCHÄFFER VILMOS

bankigazgató

== SZEGEDEN. ==

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

REISZ ÉS PORJESZ

BÚTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

Fiók-telepek: Nagyvárad

BAJA

Erzsébet királyné-utca, volt Mészáros-féle ház.

Modern butor. Teljes lakásberendezések.

Legolcsóbb gyári árak.

Mindenféle diszító- és kárpitos munkák elvállaltatnak.

Gyógyszertár átvétel.

Szives tudomás végett van szerencsém nyilvánosságra hozni, hogy a legrégebb s mindenkor kitünő hírnévnek örvendő

„ÜDVÖZITŐHÖZ”
czimzett

GYÓGYSZERTÁRT

A TÓTH KÁLMÁN-TÉREN

(POLLERMANN-FÉLE HÁZBAN)

folyó évi november hó 1-én tulajdonomba veszem, melynek vezetésében mindenkor s kizárólag a közegészség és a n. é. közönség kielégítése lesz irányadó.

Baja, 1903. évi november hó.

Kiváló tisztelettel

BARONYI GYULA

gyógyszerész.

Fekete selymek

a legnemesebb festésben és jótállási nyilatkozat kellemes viseletért, ugyisint mindenmely selyemszövet nagyszerű választékban és legmagasabb divatu árnyalatokban. Szétkúldés minden mennyiségben bárkinek portó- és vámmentesen. Minták, a kívántak megjelölésénél bérmentve Levélportó Svájcba 25 fillér.

Selyemszövetgyár Union

GRIEDER ADOLF ÉS TÁRSA ZÜRICH P. 24.

9

kir. udvari szállítók

(SVÁJCZ.)



Használat előtt.

Csuz, köszvény (rheuma)

szagatás, derék- és hátfájás, valamint mindenmely ízületi bajok ellen legbiztosabb szer a törvényesen védett

HALÁPI-féle

RESTAURATOR,

mely már rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhíti, de sikeresen gyógyítja. Számos orvostanár által kipróbálva és ajánlva.

Egy tubus ára 1 korona 60 fillér.

Egyedüli raktár:

„APOSTOL” gyógyszertár, BUDAPEST, VIII. József-körut 64.

Éveken át szenvedtem rheumatikus bántalmakban. Semmiféle gyógyszer, sem fürdő nem használt. Az Ön Restaurator kenőcsének köszönhetem egyedül gyógyulásomat. Fogadja ezért hálás köszönetemet és abbeli ígéretet, hogy mindenkinek, ki hasonló betegségben szenved, legmelegebben fogom ajánlani. — Budapest, 1903. szept. 10.

MUNKÁCSY JÓZSEF
Hernád-utca 30.



Használat után.

KIVÁLÓ SZERENCSE TÖRÖKNÉL!

Fölülmulhatatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyerménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 koronás főnyereményt a 74366. sz. sorsjegyre,
a 90.000 koronás főnyereményt a 109770. sz. sorsjegyre,
és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magyar kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50; — 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—; 1/2 eredeti sorsjegy frt. 3.— vagy kor. 6.—; — 1/1 eredeti sorsjegy frt. 6.— vagy kor. 12.—;

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó évi november hó 19-ig bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46a. I. fiók: Váci-körut 4a.
II. fiók: Múzeum-körut 11a. III. fiók: Erzsébet-körut 54a.

Rendelőlevelé levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA BANKHÁZA BUDAPEST.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összegetkorona összegben } utánvételezni kérem }
} postautalvánnyal küldöm }
} mellékelem bankjegyekben (bélyegeken) } A nem tetsző törlendő.

Pentec cím

Szőlő és föld eladás.

Eladó a petői részben a járásra dülő 32 kapa jó karban lévő, az új méterrendszer szerint ültetett

TIZ ÉVES

SZÖL ÉS 6 HOLD KÖRÜLI FÖLD

épülettel, mely áll: 2 szoba, 1 konyha, 1 présház és istállóból, valamint a vödiczai utra dülő

10 HOLD FÖLD

Bővebb értesítést ad:

LERNER ANTAL

TULAJDONOS.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszér, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényél, csúznál és meghűlésknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czegjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók
Rudolstadt.

